

II.
C-10132.
c/2

10102
A. C. H. 2. 4.

f'

v'

Po N

S A D N A
P R I D I G A

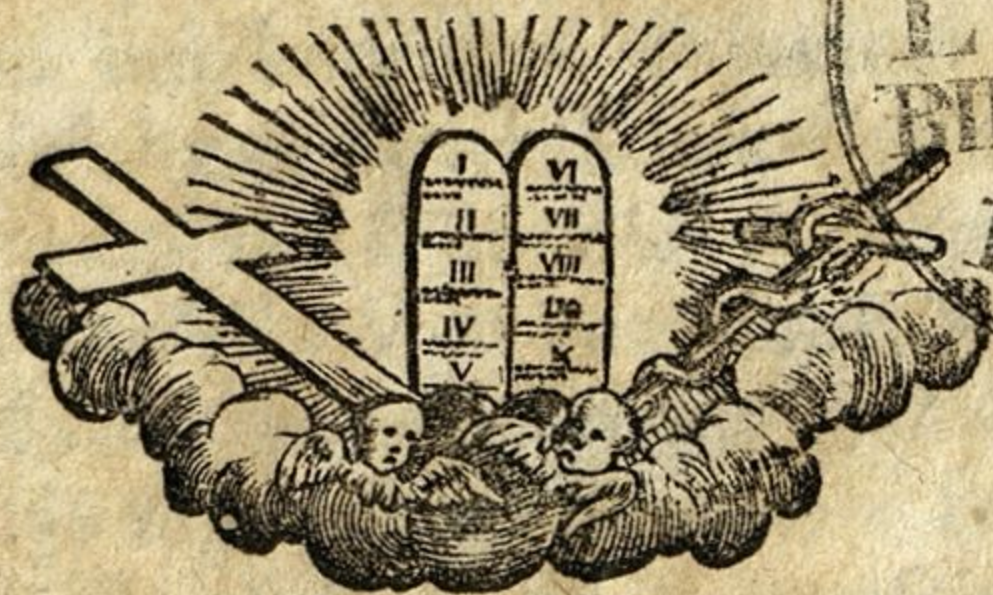
f' ktéro so milostívi Knes vélki Shkof
prezhestíti Gospod Gospod

AVGUSH TIN GRUBER

4. profénza 1824.

*V' Ljubljani per S. Miklavshu slovo
jemali.*

Po Njih milostivim dovoljenji na svetlòbo dana
od Njih poshtovavzov.

V' Ljubljani 1824.
Natísnjena per Egerji.
Na prodaj v' duhovshnizi.

BRIDGES

AVGUSTIN QUONDA

Journal per 8. Williams

Journal

Journal per 8. Williams

1/N=030006783

10 = 83024384

*Le tri rezhi ostanejo: véra, upanje,
ljubésen; nar vézhi med témi je
ljubésen. (1. Kor. 13, 13.)*

Is danafhniga evangelja vam danaf, ljubesnivi moji, sato ne bom govóril, ker vam sdej na tém svetim kraji sadnikrat govórim. — Ko ste mene, svojiga vikfhiga Pastirja, pred sedmémi léti pervikrat tukej saflifhali, sim vam rékel: Od svetiga drevéfa katolshke zerkve je meni veja tukejfhne zérkve s' njenimi rasráflki v' ofkerblevanje srozhená. Moja dolshnost je fkerbétí, de ta veja ino njeni rasraflki terdno ino na tanko s' deblam ino koreníno fklenjeni ostanejo, de od ondót oshivljajozho mozh dobivajo. — Kar sim vam teh fédem lét vezhkrat k' tému naménu govóril, vam bom danf fkupej pred ozhi postavil, kér moram po boshjim fklepu drugo vejo tega svetiga drevéfa v' svojo fkerb prevsétí. To drévo, svéta Jesufova zérkuv, raste ino sad obrodí, ako ga véra, upanje ino ljubésen oshivljajo, kar pa le is koreníne, ktéra je Jesuf Kristuf, isvira, kér le on po svoji posvezhujózhi gnadi mozh shivlenja delí. Vsaka veja, ktéra nima oshivljajo-

zhe vlage ali mozhi, ostane nerodovitna ino vfáhne. — Slepòta ino nevarna smota je, zhe kdo méni, de bo pomankanje vére f' zhlovéshko modrostjo nadométil, ali de mu bo hrepenenje po zhasnim blagu namésti upanja vézhnih dobrót, ali de mu sato morebit ni tréba svéte ljubésni, kér je she sam od sebe vsmíleniga ferzá. — Sa nafhe svelizhanje ostanejo le trí rezhí: véra, upanje ino ljubésen; od tega v' pervim délu. Nar vézhi med témi je pa ljubésen, od tega v' drugim délu.

Ljubi kristjani! — S' otoshnim ferzam, kakor de bi na smertni posteli pred vami leshal, vam govorím beséde vézhne resníze; ohraníte te beséde vézhne resníze v' svojim ferzu.

Pervi dél.

Bog je nam ljudém, *ki nas je le malo pod angele poníshal*, (Pí. 8, 6.) posnavánji resníze hrepenéti dal. Ali nafhe sposnanje je le nepopolnoma, kér smo flabe stvarí, ino takshni smo, kar dobro vémo, de nam je loshej kej hudiga ali napzhniga, kakor pa kej dobriga ino resnizhniga misliti. Sato je vsmíleni Bog, de flabe stvarí podpíra, she pervá zhlovéka v' raji, she preden sta greshíla, f' svojim svétim rasodénjem podúzhil; sato nam je

potlej, ko je slaba zhlovéfhka pamet po gréhu le sbe bolj oslabéla in otemnéla, svoje svéto rasodenje smirej bolj ino bolj rasfhirjeno ino raslozhno delíl; po svojim Sinu, ki se je sa naš vzhlovézhil, nam je svoje rasodenje sbe le prav na svetlòbo dal, ter nam ga je v' svoji svéti zerkvi f' pomozhjo svétiga Duhá do naših dní popolnoma ohranil, ino ga bo ohranil ravno tako popolnoma do konza sveta. — Zhlovek, kjé hozhefh resnízo najti, zhe je v' svetim bòshjim rasodenji ne íshefh? Kaj je vse tvoje sposnanje drusiga, kakor prasna fanja, zhe is svétiga rasodétiga nauka ne isvíra? — Ali sposnašh Bogá sam od sebe, zhe ga is njegove rasodéte beséde ne sposnavash? Ali sposnašh njegovo svetost, njegovo pravízo, njegovo ljubésen, njegovo mílost, zhe te véra ne uzhi, de vezhni Sin bòshji, ktéri je s' Bogam Ozhétam eniga bitja, je is boshje svetósti, pravíze, ljubésni ino mílosti zhlovéfhko natoro na-se vsél; de je ta vezhni Sin v' naši podobi na svétu shivel ter nam sgled zhlovéfhke popolnomasti bil; de se je ta vzhlovézheni Sin boshji sam sebe na krishi sa gréhe svéta krí preliváje ino vmiráje darovál, de je tako sveto pravízo ino mílost boshjo po vsi velikosti pokasal? — Ali sposnašh samo is svoje pameti sebe, svojo imenitnost, svoje

slabosti, svoj namén, ino pot do njega, ko bi te véra ne uzhála, de si boshja podoba, po gréhu perviga zhlovéka sfer popazhena podoba boshja, vréden boshje jése; ali po saflushenji Sinú boshjiga si odkuplen, s' njegovo smertjo odréshen, od svétiga Duha posvezhen otrók boshji, ter si poklízan jerb ali dédizh vézhniga svelizhanja per Bogu, sodédizh Sinú boshjiga Jesufa Kristufa biti, ktéri ti je refniza, pot ino shivlenje, kér le sa njim gredé pridefh k' ozhétu? — Ali sposnafh, zhlovek, is tega, de je vsa posvetna modrost, vsa zhlovéshka rasumnoft le prasna féntza proti tém boshjim refnizam? — Ino zhe ti je teshko, de tolikajn fkrivnih boshjih refniz ne morefh sapopasti, premíflí, kako malo tudi stvarjenih rezhí prav rasuméfh: povej mi, kaj je tista mozh, ktéra bres fhtevíla velíko svésd nad nami lepo po redu premíka; kaj je tista mozh, ktéra udam tvojiga shivòta gibanje daje? povej mi, zhe véfh, kako se tvoje míflí v' tebi perzhénjajo? Zhe tedaj posvetnih stvarí ne morefh prav rasuméti, kako hozhefh nebéshke rezhí sapopasti? — Svéti véрни nauki oshívljajo vse veje ino rasráflke katolshke zérkve, ter navdajo nafho pamet f' tako uzhenostjo, de se pred Bogam ponishuje, ino v' svoji poníshnosti je povsdvignjena

k' v
své
mo
ras
ne
am
uk
na
v'
na
di
pr
sh
ds
ke
ste
te
na
ni
V
V
vi
v
li
g
u
b
d
z
t

k' velíki visokosti do nebéf. — De vam pa svéti nauki vezhno frézhno spernesejo, si jih morate, ljubesnívi moji! vse sploh ino bres raslozhka glaboko v' ferze vtísniti; zhlovek ne smé vérovati, kar bi se njemu sdélo, ampak kar svéta zérkuv uzhí ino vérovati ukasuje; zhlovek ne smé iméti vére samo na jesiku, ali samo v' sposnanji, ampak v' ferzu naj jo ima, v' ferzu naj shelí svéte nauke v' djanji spolnovati, v' ferzu naj studi vse tisto, karkoli je svétim naukam nasprot. — Kjer ni take vére, ni dufhniga shivljenja.

Is take vére isvíra svéto upanje. — O kerfhanfko upanje, nebéfški dar! vse zhište shelje nafhiga ferza nam dopolni! v' terplenji naf podpíra, de ne omágamo! na smertni posteli naf tolashi! ino Bog ga nikdar ne sapustí! — Kaj tedej upa kristjan? — Vse, kar ga refnízhno frézhniga storí. — Véra mu kashe nizhemurnost ino nestanovitnost posvetniga blaga, ktéro pazh ni vrédno, de bi svoje ferze na-nj navesovali; sraven pa tudi njegovo vrednost, zhe ga k' dobrimu obrazhamo. Kristjan tedej upa, de mu bo Bog na svetu toliko dobriga dal, kolikor je njegovi dufhi k' pridú, ino mu mozh dodélil vse zhasne rezhí prav oberniti. — Véra ga uzhí, de je terplenje na svétu k' svelizhanju potrébno:

kér je zlo Odrefheník vefi nedolshen ter- nje
pel, tako se tudi od vsih zhafov bere, de obz
fo nar bolshi ino nar svetejsi ljudje veli- nje
ko terpéli. Kristjan tedej ne upa bres ter- dus
plenja biti, ampak le upa, de mu bo Bog svoj
ob terplenji mozh dal, sadolsheno terple- ino
nje sa pokoro, nesadolsheno pa k' svojemu moz
velikimu saflushenju prestati. — Véra uzhi ktér
kristjana, de ga po smerti sa njegove do- nad
bre déla vézhno plazhilo zhaka; poln upa- fki
nja se proti nebéfam osre, de mu bo Bog pol
mozh dal svojo dusho posvetiti, ino vso naj
svojo teléfno mozh le k' dobrimu obrazha- dar
ti; poln upanja se ob smertnih teshavah is
v' voljo boshjo podá, ponishno sposna svoj v'
nizh ino upa, de mu bo Bog, kar je s'nje- ost
govo pomozhjo dobriga stóril, vezhno po- fki
vernil; kar pa je is svoje flabosti hudíga
storil, kar sdej s' boshjo pomozhjo spokor- ken
no obshaluje, upa, de mu bo dobrotlivi
Bog savolj Jesufoviga saflushenja odpustil. po
— Zlo gròso pred trohnenjem v' grobu bé
ofladí leta misel: Moj Odrefheník shiví! V
od smerti je vstal! nasaj prifhel, naf po- se
terdit! Tudi jes bom shivel! tudi jes bom kt
od smerti vstal! — Velíko je tudi nje- be
govo upanje, ako prémifli, véra naf uzhi, po
de smo v' drushbi svetnikov, de nam svéta fv
zérkuv s' dobrimi deli ino molitvami po- na
maga. Tako upanje ima kristjan! tako upa- vo

ter- nje oshivlja veje svetiga drevéfa. Taki svéti
e, de obzhutleji pomagajo zhlovéku hudo nagne-
velí- nje premagati, ga spodbádajo vse svoje
ter- dufhne ino telésne mozhí k' svelizhanju
Bog svoje in svojiga blishniga dufhe oberniti,
rple- ino ga v' terplenji in ob smertni uri s' vfo
jimu mozhjo k' Bogu nagíbajo. Povej, zhlovek,
uzhí ktéri nimafh kerfhanskiga upanja, kaj ti
do- nadomésti toliko dobriga, kar se v' kerfhan-
upa- fkim upanji najde? — Ali morebit zhafno,
Bog posvotno vefelje, ktériga f' teshko vestjo
vfo najdefh, f' teshko vestjo vshíyafh, ino ka-
zha- dar ga savshíjefh, se ti perstudi, ktéro te
vafh is gréha v' gréh shene, ki ga bofh mogel
svoj v' kratkim sapustiti, ino kaj ti bo is tega
nje- ostalo? — Kristjani moji, kjer ni kerfhan-
po- fkiga upanja, ni dufhniga shivlenja.

Is svéte kerfhanske vére ino is svétiga
kerfhanskiga upanja isvíra svéta ljubésen.
— Vprafhajte, ljubi moji, zhlovéka, ktéri
posvetno shiví, kaj je prava, kaj zhfsta lju-
bésen? ne bo vam mogel odgovoriti. —
Vprafhajte praviga kristjana, kaj je ljubé-
sen? on vam bo dopovédal. Posvetni ljudjé,
om ktéri so fladkih besedí, polni hinavfke lju-
je- bésni, hudòbni perlisnjeni ljudje, ktéri so
hí, perpravleni ves svet pogubiti, de bi le
éta svoje gerde sheljé poprej spolnili, taki hi-
po- navzi fzer od ljubésni svojiga blishniga radi
pa- veliko govore, f' tém pa le svoje hudobíje,

svojo lakomnost, svojo prevsétnost, svojo nezhistost, vse svoje gerde shelje perkrivajo; taki vam pazh ne morejo po pravízi povédati, kaj je ljubésen; kér nikdar ne mislijo ljubésni fkasati, ampak le s' svojo hinavsko ljubesnijo druge sapeljati. — Práv kristjan ljubi Boga, ravno sato pa tudi svojiga blíshniga. Niegovo vefelje je nad Bogam, ravno sato pa tudi nad boshjo podobó, nad njegovim blíshnim. Le Bogú sheli dopasti, ravno sato pa vezhkrat tudi sam febe posabi, ino vse, kar mu je mogozhe, rad storí sa pravo frézho svojiga blíshniga. — Od sazhétka kerfhanstva noter do sdej se vídi ino bere, de so le pravi kristjani v' vsih stanovih ljubésen fkasovali; le med pravimi kristjani najdemo vselej svefte ino mirne sakonfke, fkerbne starfhe sa svoje otróke, pravízhne ljudí v' kupzhii, flufhlíve podlashne, terdne ino mirnim ljudém persaneflive vojfhake, dobre gospofke, ljubésni polne kralje in zefarje; fzer pa tudi vidimo, de posvetni ljudje, *v' posvetni modrosti, ktéra je nespamet pred Bogam*, (1. Kor. 3, 19.) vse drugazh ravnajo, tí so svojoprídni, nevoshlívi, nesvésti, nemarni ino léni v' opravilih svojiga blíshniga; tí so taki, de premoshenje, dobro imé, ino vést svojiga blíshniga s' nogami teptajo. Le famo svéta kerfhan-

fka ljubésen oshivlja prave kristjane, ktéra je v' Bogu vkoreninjena ino s' boshjo mozhjo dober sad rodí. Kjer svéta kerfhanfka ljubésen prebiva, ondi zvete sajudém zhafna ino vézhna frézha. Kjer pa svéte kerfhanfke ljubésni ni, ni dušhniga shivljenja. Kér se lozhim od vas, ljubésni vi moji, vam fhe ponovim, le trí rezhí ostanejo; véra, upanje, ljubésen, — — nar vézhi med témi pa je ljubésen, od tega v' drugim délu.

Drugi dél.

Smed trojiga djanja, ktéro zhlovéka svelízha: vérovati, upati, ljubíti, je ljubésen nar vézhi; le ona daje véri in upanju dobrih délov rodovitno shivljenje; le ona vézhno ostane.

Defiravno je véra k' svelízhanju tolikajn potrebna, vendar kristjanu fhe le takrat pomaga, kadar se f' svéto ljubésnijo oshivlena v' dobrih delih kashe. *Véra bres dobrih del,* (Jak. 2, 26.) pravi apostel Jakob, je mertva; tudi pogubléni duhovi vérujejo ino trepetajo. (Jak. 2, 19.) Kristjan véruje in ljubi, ter opravlja dobre déla is svéte ljubésni. — Tolikajn potrebno ko je kerfhanfko upanje k' ljubésni; vendar le tudi svéte ljubésni potrebúje, de naf k' saflushlívim délam nagíba, ktére nam spolnenje nafhiga upanja per Bogu sadobé.

Upanje brez persadevanja v se svoje shiv-
denje po boshjih sapovedih pravni je pre-
dersnost; leniga hlapza, kateri prejet talent
sakopa, ne vsame gospodar v svoje veselje.
Kdor vse boshje rasodenje brez raslozhka
terdno veruje, serzhno upanje do vezhnih
dobrot ima, ktere nam je dobrotlivi ozhe
v nebesih perpravil, kjer nam bo nafhe sa-
flushenje, kar smo si ga f' pomozhjo nje-
gove gnade sadobili, povernib, zhe je verh
tega tudi f' sveto ljubesnijo navdan, zhe
ima pravo notranje veselje do vezhniga do-
brotliviga Boga, zhe ves hrepeni njemu
dopasti, zhe si persadeva njemu svojo hva-
leshnost spolnovaje njegove svete sapovdi
skasovati; o takihlovek vedno raste v po-
polnomasti, to ga storí praviga otroka bo-
shjiga, ki se svojiga ozheta preferzhno der-
shino v vsem svojim djanji te njemu do-
pasti shelí! O koliko mozu mu to da, vse
spotikleje odverniti, v dobrim smirej sta-
novitnimu biti. — Vera mu sveti, si de
povsot raslozhno vidi, kaj mu je po volji
boshji storiti; upanje mu dela serzhnost,
ker mu kashe sa dobre dela vezhno pla-
zhilo; ljubesen ga pa spodbáda sposnano
voljo boshjo spolnovati, se tazih del nik-
dar ne navelizhati, ktere so Bogu prijetne.
— Ljubesen boshja, pravi S. Gregor, de-
la velike rezhí, kjer je, zhe pa nizh ne

déla, je ní. Pogledjte, ljubi moji, s' ljubésnijo navdaniga kristjana v' ktérim stanu si bodi. Glejte, kako je is ljubésni do vézhniga Boga in do svojiga odrefheníka, vézhniga Sinú boshjiga, vnet sa boshjo flushbo; kako mu véra, kako mu upanje s' ljubésnijo oshivleno, per boshji flushbi, per prejemANJI svétih Sakramentov njegovo ferze prevsame, vse njegovo sadershanje vnéma. — Lejte, kako ga ljubésen proti Bogu ob vojfkovanji zhes gréh stanovitniga storí, kadar ga hudo poshelenje k' prelomljenji boshje sapovdi vabi, kadar mu huda strast véro omamiti hozhe, kadar mu sapelivi dnar, zhaští lakomnost, posvetno veselje upanje do vézhnih dobrot pomanjshati fkušhajo, ali njegova gorézha shélja, Bogú prijeten biti, mu da mozh vse fkušnjave premagati. — Lejte, kako ga ljubésen proti Bogu in nashimu odrefheníku f' krotkostjo, f' poterpeshlivoostjo, s' dobrotlivoostjo navda. Nad svojim blíshnim vidim otróka beshjiga, Jesufovigá brata, sa nebésa stvarjeniga, satorrej ga zhestím, sh'njim rad poterpim, rad ga podpíram! Ta mísel mu je sadoosti, de sam sebe posabi ino mevtrudama fkerbí ino déla sa vézhno frézhó svojiga blíshniga. — Lejte, ljubésen proti Bogu ino nashimu Odrefheníku mu pomaga vse stíške, vse zhasno terplenje

mírno, fhe zlo vesélo prestati. Ali se zhem
 Ozhetu, ktéri mi terplenje pofhle, sa-
 mérjati? si mífli sam per febi; ali se ho-
 zhem pertoshiti, zhe meni, kakor nékdej
 svojimu edínimu Sinu, kelh terplenja piti
 da? ali se mi ne spodobi kelh radovoljno
 piti, ino tako svojo hvaleshnost Odrefhe-
 níku fkasati, ktéri je is ljubésni do me-
 ne kelh terplenja do sadne kaplje ispíl?
 Lejte, kako je is ljubésni do Boga ino
 nafhiga Odrefheníka popolnoma Bogu vdan
 v' shivlenji ino smerti. Kér ima shívo véro
 v' prihodno shivlenje, terdno upanje sa-
 volj mílosti boshje v' odpufhenje gréhov
 ino vezhno svelizhanje, hrepení poln lju-
 bésni Boga fkòrej glédati ino vshivati. *Mo-
 je shivlenje je Kristus*, rezhe s' apofte-
 lam Pavlam, *ino smert mi je dobízkek.*
Shelím rasvéšan ino s' Kristusam biti.
 (Fil. 1, 21. 23.) Refnízhno, ljubi moji,
 nar vezhi je ljubésen. — Naj nam svét to
 ljubésen nadomésti, ko bi nam jo rad od-
 vsél. — Tega mu ni mogožhe. — Ljubé-
 sen, f' ktéro se pofvetni ljudje hvalijo, je
 le smota ino golfíja; pofvetna ljubesen je
 polna pregréh ino veliko ljudi v' nefrézho
 prepravi, pofvetna ljubésen je vselej sa-
 mosvojna. Le samo svéta ljubésen oshívlja
 véro ino upanje v' vejah svetiga drevéfa,
 de dober sad obrodé.

Ino ta ljubésen vézhno ostane. — Kar se véruje, se bo kdej glédalo; kar se upa, se bo vshivalo; kar se pa ljubi, se bo vézhno ljubilo. Nefkonzhno frézhni bomo kdej, kér bomo, kolikor je zhlovéfhki du-fhi mogozhe, Boga sposnali, njegove popolnomasti, njegove prezhudne mozhi, f' kterimi nas in ves svet ohranjuje, ino pa njegoviga sa nas vzhlovézheniga Sinú glédali. Kar sdej vérujemo, bomo takrat glédali; kar sdej shelimo véditi, védili. — Nefkonzhno frézhni bomo vshiváje tisto svelizhanje, ktériga sdej upamo, ali upati ne bomo nizh vezh iméli. Nefkonzhno frézhni bomo v' svéti ljubésni k' Bogu, in ta frézha svéte ljubésni vézhno terpí. Breskonza se bomo nad Bogam in nasnim Odréshenikam veselíli, svéto veselje bomo tudi iméli nad vsimi isvoljenimi, nad angeli ino ljudmi. Koliko veselje nam bo, vsm svetnikam is vsih zhafov, in Materi boshji, prézhisti Devízi, perdrushenim biti. Koli-ko veselje nam bo Bogu perdoblene dushe viditi, ktére so s' boshjo pomozhjo sa svo-je gréhe pokoro storíle ino svetost doségle. — Nar vézhi je ljubésen.

Lejte, ljubesnivi moji, sapopadek vsi-ga tistiga, kar sim fkos sédem lét svojiga Pastírstva govoril. — Milostlivi Bog naj vam vsm té trí rezhi védno delí in ohranjuje,

Bog naj jim da obilno svelizhanfkiga fadu! — Boshjim fklé pam se ponishno podvershem, ter se lozhim od vas. — Boga sahvalem sa vse veselje, sa vse darí, ktére mi je per vas delil. Vas sahvalem sa vfo meni fkasano ljubésen, sa vse dobro, kar ste ubogim in zérkvam storili. — Tudi, ko bom delezh od vas, ostane moje ferze per vas, in moja vsakdanja molituv k' nashimu Gospodu in Sodniku bo ta: *Daj meni ino vsim udam Ljubljanskiga kerdela sodnidan na tvoji desni strani stati! Amen!!*

fa-
pod-
Boga
tère
vfo
kar
ko
per
imu
ino
odni
en !!!
ilov
ne
trp
ra
konz
vel
di
mo
lvo
pres
ko
vili
je
—
m

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000320967

